

Krepost ponižnosti

Ljubezen je največja krepost, toda vsi duhovni pisci se bodo strinjali, da je ponižnost temeljna vrlina. To zato, ker so bili prvi krščanski pisci menihi, ki so živeli bolj v miru, če so tekmovali v tem, kdo bo bolj ponižen, kot če so tekmovali v uspešnosti. In ponižnost je veliko lažje živeti v samostanu med enako mislečimi kot v resničnem svetu, kjer se vsakdo preriva za prvo mesto.

Ponižnost je krščanska krepost. Rimskim in grškim filozofom je ponižnost predstavljala le lastnost otrok in starčkov, ki so imeli za kaj biti ponižni. Drugače pa je ponižnost veljala za šibkost.

Najbolj znano krščansko razpravo o ponižnosti je napisal sveti Benedikt v šestem stoletju. Natančno je opisal lestev ponižnosti, ki jo sestavlja 12 stopnic. Moderni filozofi so njegovo misel skrčili na 3 vidike ponižnosti: umiranje sebi, milost rešitve in posnemanje Kristusa. Poglejmo, o čem govorijo.

Umirati sebi. Ljudje smo ustvarjeni po Božji podobi, zato smo nagnjeni k dobroti. Toda odkar so naši predniki padli v greh, se naravno gibamo k zlemu. Padec je bil posledica ponosa, ponižnost pa je ponosu nasprotna vrlina. Če je ponos prekomeren izraz iskanja sebe, potem je prostistrup nesebičnost, način umiranja sebi: ponižnost.

Milost rešenja. Ko naravno željo po preživetju podpre še greh ponosa, posamezniki pričnejo verjeti, da si lahko sami pridobijo vse, kar potrebujejo. Lahko zapadejo v nesveto prepričanje, da lahko rešijo celo sami sebe. Ponižnost nam da zavedanje o moči greha in zato smo lahko hvaležni za milost ponižnosti, ki ve, da je Bog edini, ki me more (od)rešiti.

Posnemanje Kristusa. Povsem jasno je, da je Jezus blagoslavljal revne, imel rad šibke otroke, da je pozdravljajal ponižne in udrihal po bogatih in ponosnih. Še pomembnejše je to, da je bil tudi sam ponižen. In če nas Jezus uči ponižnosti, če nam je vzornik za moralno vedenje, potem moramo vsi, ki mu sledimo, posnemati njegovo ponižnost.

V novejšem času pa se je pojavila benediktinska sestra, ki pravi: "Čakajte malo. To je morda dobro za moške, za ženske pa velja druga perspektiva. Sestra

Joan Chittister zavrača poslušnost brez sodelovanja in potrpežljivost, ki vodi v zlorabe, in misli, da bi morali isto krepost ponižnosti živeti drugače moški kot ženske. Kot primer navede deveto stopnjo ponižnosti pri sv. Benediktu. To je krepost molka. Chittister pravi, da je to vrednota samo za moške, saj je skušnjava za ženske, da bi podlegle družbenemu pričakovanju, da ohranijo spoštljivo samopodobo. Pravi: "Biti zvest ponižnosti v patriarhalnem svetu, pomeni, da se morajo moški naučiti poslušati; ženske pa se morajo naučiti spregovoriti skozi molk, ki so jim ga nalagali stoletja. Brez opravičevanja, brez boječnosti, v vsakem primeru."

Vseeno opažam, ne glede na razlike med spoloma, da je v nas vseh težnja, ki zahteva disciplino za kompenzicijo. Kot pri rasizmu, seksizmu – ki zahtevata neke vrste odškodnino – tudi tu moramo upoštevati psihologijo, vendar ne na račun duhovnosti. Benedikt ima prav: Kristusova ljubezen nas spodbuja, da umremo sebi, se predamo milosti in posnemamo križanega Odrešenika.

Še o ponižnosti:

Benedikt XVI. je izmed treh kreposti nato izpostavil predvsem velik pomen ponižnosti, kreposti, ki je sestavni del skupne hoje za Njim: »Ponižnost je predvsem resnica, živeti v resnici, spoznati resnico, spoznati svojo majhnost, ki je pravzaprav veličina.« Ponižnost pomeni prepoznati, da »sem sam misel Boga«, nenadomestljiv del v zgodovini človeštva, ki si jo je zamislil Bog. Velik samo v svoji majhnosti. Živeti to resnico je začetek krščanskega življenja. Ta krepost pomaga tudi sprejemati drugega v njegovi drugačnosti, brez nje ni edinosti. Ponižnost pa navsezadnje lahko še pomaga biti svobodni z ozirom na prevladujočo miselnost, ne popustiti mnenjem tega sveta in mu ne poskušati ugajati. Iz tega razloga pa je potrebno znati sprejemati tudi vsakodnevna ponižanja.

vir: <http://celebrationpublications.org>
prevod: Petra Grimani